

• HET VLAAMS GESLACHT BOENBEKE/BOEMBEKE

Familie-oorsprong in de 14de eeuw en de talrijke dorpen waar de belangrijkste families in de 16de en de 17de eeuw vaste voet hadden!

De oudste gevonden sporen...

Hierna volgen nu een zevental 14de eeuwse naamgenoten, dit om de oorsprong van het Vlaams geslacht (van der) Boenbeke(n) of (van der) Boembeke zo nauwkeurig mogelijk aan te tonen in de toenmalige **Baanderij** en **Kasselrij** het **Land van Aelst**, dat behoorde tot het Grafelijk Domein Vlaanderen.

- Jan van der Boembeke of Jheans van der Boenbeken werd tijdens de regeerperiode van Lodewijk van Nevers de 23ste graaf van Vlaanderen omstreeks 1320 geboren. Hij was van 1366 tot 1384 ontvanger van de zogeheten 'verheffingsgelden' in het LvA en in dienst van de Vlaamse Graaf als baljuw van Ninove en van de Landen van Rotselaar, van 8 december 1379 t/m 13 januari 1381 (N.S); op de rug van de bundel met stukken over de Baljuws van Ninove staat geschreven: *Compte Jehan de le Benebèke, bailliu de Nienneve, fait à Lille le 7e jour de May l'an -80* (Rol-Rekening no 1990).

Het Onze Lieve Vrouw hospitaal van Ninove.

Nienneve 1379-1380 (8 dec - 7 mei)

Dit es de rekeninghe Jhans van der Boenbeken, bailliu van Nienneve ende van den lande van Rotselaer, midts den mortemayne van al dat hi ontfangen ende huteghegheven heeft van den exploiten vander vorseider baillien seder den 8ste dach in December ten huutghane int jaer -79 tote tsmenendachs na Meydach int jaer -80. Summe van al den ontfange in Nienneve 55 pond en 8 schelling; somme van den mortemayne int land van Rotselaer ende daerbuten 31 pond ende 5 schelling, daer af heeft de capelaen van den hospitale van Aelst den 20ste penning, comt 31 schelling 3 denier. Aldus blijft Mijnheere 29 pond 13 schelling 9 denier. Summa summarum van den ontfanghe van den bailliu van Nienneve ende van den mortemayne van den lande van Rotselaer, de 20ste denier afghetrocken, loopt 85pond 21denier.

Dit es duutgheven van den bailliu vorseit: den bailliu van sinen weden 40 pond tsjaers, comt binnen den termine van deser rekeninghen 13 pond 6 schelling 8 denier.

Somme van den huutgheven 13 pond 6 schelling 8 denier; Ende dontfang ghedraght 85 pond 21 denier; Aldus blijft de bailliu sculdich 71 pond, 15 schelling en 1 denier.

De Onze Lieve Vrouw Hemelvaart kerk van Ninove bouwjaar 1635-1723.

Zicht op de Koepoort van Ninove.

- Jan van Boombeke: was schepen te *Aelst* in **1366** met Jan de Vremdelinc en Wouter van Scoudbroec ten tijde van Lodewijk II van Male de 24ste graaf van Vlaanderen, die regeerde van **1346** tot **1384**...
- Jan van Bombeke of van Boenbekenschepene der *Stadt Aelst* op 1 mei **1367**...
- Jan van der Boenbeken: schepen te *Aelst* in **1372**, met Jan van Hove en Hendrik de Vremde...
(Deze vier bovengenoemde "Jannen" betreffen wellicht eenzelfde persoon, want alle drie bekleedden ze in dezelfde tijdsspanne steeds eenzelfde openbaar ambt ¹.)
- Willem vander Boenbeke: was als buitenpoorter van *Ghendt* gevestigd te *Hundelghem*. Op 14 juli **1386** liet deze Willem twee kinderen na, die van hem *21 Vlaamsche schilden* (= geld) en *ene stede ende 80 roede erve* te Hundelgem erfde...
- Inwoner Arnolt vander Boenbeke(n) woonde in **1388** te Sint-Goriks-Oudenhove op of nabij het *dbrouker velt*.
- Rijkaert Bombeke: de zoon van Adriaen Bombeke, was in **1396** (het geboortjaar van graaf Philips de Goede >) buitenpoorter *der stede van Geeraerdsberghen* en gevestigd te *Hundelghem* (Zwalm)... (In **1449** lag Philips de Goede, hertog van Bourgondië en graaf van Vlaanderen, een zware belasting op koren, tarwe en zout.)
- *Maeler* Matthijs Van der Boenbeken: betaalde in **1396** de som van *8 schellingen* als buitenpoorter van Geraardsbergen, gevestigd te *Mighelbeke* nabij *Sotteghem*...

Sint-Amanduskerk te Hundelgem.

De oude Koepoort van Ninove.

De alleroudste gevonden familienamen in het Aalsterse waren: Van der Boembeke, Van der Boenbeken, van Boombeke, van Bombeke, van Boenbeke en Bombeke én in het Gentse: Vander Boenbeke, Vanden Boembeke, Boembeke, Van Boembeke, Van Boenbeke, Boenbeke, Boenbeken en Van der Boenbeken en verder dan nog in de 14de eeuw te Nienève (= Ninove) de le Benèbeke...

¹ Bemerk de oudste naamvarianten: van der Boembeke/Boenbeke(n) en (van) Bo(o)mbeke.

[24 - Beheerders dl III bijlage IV f 3923 blz. 505] [Cronyke van Vlaenderen Deel 2 blz. 464 t/m 472]

[10 - Stad A 1988 Handzame dl 1 blz. 38]

[22 - Woudmeesters en graven van Vla blz. 20-23/Schepenen der Stad A blz. 29]

[05 - Buitenpoortersboek dl I anno 1396] [RAMB-Familie de Roisin 319,4r]

[23 - SvG Gent blz. 202] [DBAE/Bw - d.d. 09.03.1998]

Schepenjaren 1403-1437...

In het stadsarchief van Gent ontdekten we ten tijde van Filips de Stoute (° 1342 - † 1404) en Jan zonder Vrees (° 1371 - <†> 1419), de 26ste graaf van Vlaanderen (zie hieronder), in de Gentse Regesten van Keure en Ghedeele en in testamenten naamdragers met onze oudste familienamen:

- 16 oktober 1403 : De schepenen veroordelen Arende van Boembeke, als plaatsvervanger voor zijn moeder, tot betaling van 2 vlaamse ponden, 16 schellingen groten aan Wouteren van Corthem.
- jaar 1404 : Een der 13 Gentse schepenen van Ghedeele, die belast waren met de Burgerlijke Rechtspraak (bijvoorbeeld erfenis- en voogdijkwesties) was schepen Jan Van der Boembeke (nog in 1569 en 1570 was er te Gent nog ene Mijnheer Rijckaert Boembeke in functie als schepen van Ghedeele).
- 19 januari 1404 : De schepenen veroordelen Arende van Boembeke, als borg voor Janke den Ruevere tot het betalen van 30 schellingen groten aan Janne van Meeren.
- 7 mei 1404 : De schepenen veroordelen Arende van Boembeke tot het betalen van 5 vlaamsche ponden, 12 deniers grooten tournois, aan Woutren van Cotthem, voor de aankoop van een huis staande in de Abeelstraat.
Op 5 september 1404 was alles betaald.
- 17 juni 1404 : Willem Valke, Ghiselbrecht de Muelnere en hun gezellen, vinderen van de opperkosterij van de Sint-Michielsparochie, verklaren dat hun voorgangers Anthonius Platuus en zijn gezellen op 5 februari 1401 (N.S.) Pieteren uten Hoerten veroordelen tot het betalen van 26 schellingen groten aan Janne Boembeken, brouwer, en tot 2 schellingen, 3 deniers groten gerechtskosten.
Er is reeds 6 schellingen groten van betaald.

Middeleeuwse huizen te Gent (Oost-Vlaanderen) aan de Leie in 2002.

“Jan zonder Vrees” van Bourgondië heerste van 1404 tot 1419.

- 20 september 1404 : Jacob Dordekin belooft Pieterkine Reyneere, zoon van Alyssen Caelberchs, gedurende 3 jaar op te leiden in 't ambacht van de mesmakers en hem in deze periode eten en drinken te geven; hiervoor ontvangt hij 36 schellingen groten tournois van Arend vanden Boembeke, broer van Pieterkine, die optreedt in naam van Alyssen.
Jan de Bruwere stelt zich hierbij borg voor Arend.
- 10 februari 1405 : Willem van Meerendree, Gillis Bloumaert en hun gezellen, vinderen van de opperkosterij van Sint-Michiels, melden dat zij in de registers van Clais Daens, Jan Lueden en hun gezellen, hun voorgangers, hebben vastgesteld dat zij 6 november 1400 Jan Roegers hebben opgedragen 6 schellingen 4 deniers groten te betalen aan Jan Boembeke en in de registers van Daniel van Maldeghem, Jacob Stulpt en hun gezellen, eveneens hun voorgangers, dat deze op 14 juli 1404 zijn overgegaan tot panding van een huis van Jan Roegers, gestaen ende gelegen te Sersanderswalle in de “verkin steghe”, in opdracht van Jan Boembeke.
In totaal werden hierdoor 28 schellingen en 4 deniers groten aan kosten gemaakt.
- 30 januari 1406 (N.S.) : Arend van Boembeke fs Daniel, erkent 2 ponden groten tornois schuldig te zijn aan Jan Vlaminc, deken van de schrijnmakers omdat hij in het ambacht is opgenomen geworden.
Borgen waren Gheerard van der Haeghen, brouwer, en Jan Utenwulghen fs Pieter.

• 28 januari 1407 (N.S.) : **Arend van der Boenbeken** erkent dat hij 3 vlaamse ponden 12 schellingen groten tournois schuldig is aan Clais Janssone van achterstallen van de koop van land.
Borgen waren Machiel de Pachteneere en Jan Penneman.

• 3 maart 1407 (N.S.) : Gillis de Meyere, van Sechelsem, heeft 1 bunder en 30 roeden land verkocht aan **Janne van Boenbeke**, gelegen te Zegelshem. Hij verklaart zich voldaan van de koopsom en belooft hem zijn bezit te waarborgen.
Borg was Pieter Van Assenbrouch.

• 30 mei 1408 (N.S.) : Janne den Clerc uit Seghelsem moet de som van 3 vlaamse ponden 3 schellingen 3 deniers groten tournois voor pacht betalen aan (brouwer) **Janne Van der Boenbeken**.

• 17 november 1408 : **Jan Vander Boenbeke** laat bij testament achter de som van 1836 groten, waarvan hij schenkt aan zijn familieleden 600 groten, aan de pastoor 300 groten, aan de armen 924 groten en aan zijn dienstpersoneel 12 groten.

Gent, Sint-Michiels parochiekerk.

Gent, Sint-Pieters parochiekerk.

• 19 november 1408 : Jan van Haersele, Jan de Keyser en consoorten, vinden van Sint-Niklaas, rapporteren dat op 23 oktober jl Willem van Beyselare de som van 15 schelling moest betalen aan **Arende van den Boenbeke**.

• 8 november 1437 : **Arent Vander Boenbeke** geeft bij testament de som van 6960 groten te verdelen aan zijn familie 6720 groten, aan de kerk 156 groten en aan de armen 84 groten.

[SAGB - Inventarissen en Indice door het archief: Regesten van Keure no 196, 582, 1118 f 58v/15, 1336 f 55r/7,74, 636]

[SAGB - Testamenten no 330 /14 f 99v - Memorieboek der stad Ghent 1301 tot 1737, 2de serie no 15 en het Memorieboek der stad Ghent 1301 tot 1793 deel 1, 1852 door Andreas Van Heule]

[SAGB - Jaaregister keure, schepenjaar 1405-1406 – 301/18 f 25r/5]

[SAGB - De Zwarte Doos; Jaarregisters Keure, Reeks 301,20]

[SAGB - Gent 1832, Boek dl 1 blz. 141 maatschappij der Vlaemsche Bibliophilen]

[22 - Graven van Vlaanderen blz. 22]

[pas - dd 04.10.2002]

Sprokkelingen...

In de Sint-Amandus-parochie van Leeuwergem (bij Zottegem) vonden we op zondag 13 februari 1752 de trouwinschrijving van Egidius (Gillis) Bombeeck († na juni 1769) en Joanna Petronella Gabriëls ([†] 14 juni 1769) en de doopinschrijvingen van hun zeven (?) kinderen: Petrus Livinus (24.12.1752), Maria Catharina (19.11.1754), Engelbertus (13.07.1757), Constantinus (18.11.1759), Adriana Catharina (31.12.1762), Joanna Maria (20.07.1766) en Cecilia (13.05.1769) Bombeeck.

[ARAB - Leeuwergem parochieregisters 1644-1769, f 71, f 223, f 26, f 31, f 38, f 44, f 51, f 61 f, 107]

Buitenpoorters van Geeraedtsberghen in de 17de en de 18de eeuw

In de poortersboeken van de “Oudenbergstad” werden de onderstaande naamdragers ingeschreven:

17de eeuw

- 1610 : Munkzwalm - Joos Boenbeke fs Lieven & Joosyne 't Sutters fa Richaerts.
- 1616 : Munckzwalm - Jan Bombeque fs Lievens & Lysbeth Causen.
- 1644 : Oosterzele - 10 juli Rijkaard Bombeke fs *mulder Geraard*.
- 1653 : Munkzwalm - 1 april Mayken Bombeke en Lieven Ogiers fs Paul.
- 1663 : Munkzwalm - 19 februari Jan Bombeke fs Rijkaard Bombeke.
- 1664 : Sint-Maria-Horebeke - 17 september Jan Boembeke fs Rijkaardt.
- 1664 : Denderhoutem - 30 oktober David Boenbecx fs *mulder Gillis*.

Sint-Mattheuskerk te Munkzwalm.

18de eeuw

- 1702 : Sint-Antelinckx - 17 juli Adriaenus Bombeeke ¹ fs Joannes.
- 1714 : Sint-Antelinckx - 8 november Joannes Bombeeke fs Jan.
- 1717 : Maarke-Kerkem - 25 februari, de weduwe van Jan Bambeke.
- 1753 : Sint-Antelinckx - 23 juli Jan Bombeke fs Gillis.
- 1762 : Sint-Antelinckx - 18 oktober Guilliam Bombeke fs Adriaen.
- 1766 : Herzele (= Herzele) - 2 maart Pieter Bombeke fs Jan.
- 1770 : Dikkele - 22 juli Joanna Bombeke, vidua (= weduwe), fa Jan.

¹ Deze Adriaenus Bombeeke was een zoon van Joannes (Jan) Bombeeke en Carolina Geerts fa Paulus. Hij huwde met Adriana Hyselincx, waarvan we later zeven kinderen vonden (Livina, Livinus, Adriaenus, Joannes, Franciscus, Petronella en Isabella) Bombeeke allen te *Sint-Antelinckx* (= Sint-Antelinks kortbij Herzele).

De Markt te Herzele met de stoomtram uit 1907 voor het schepenhuis omstreeks het jaar 1910.

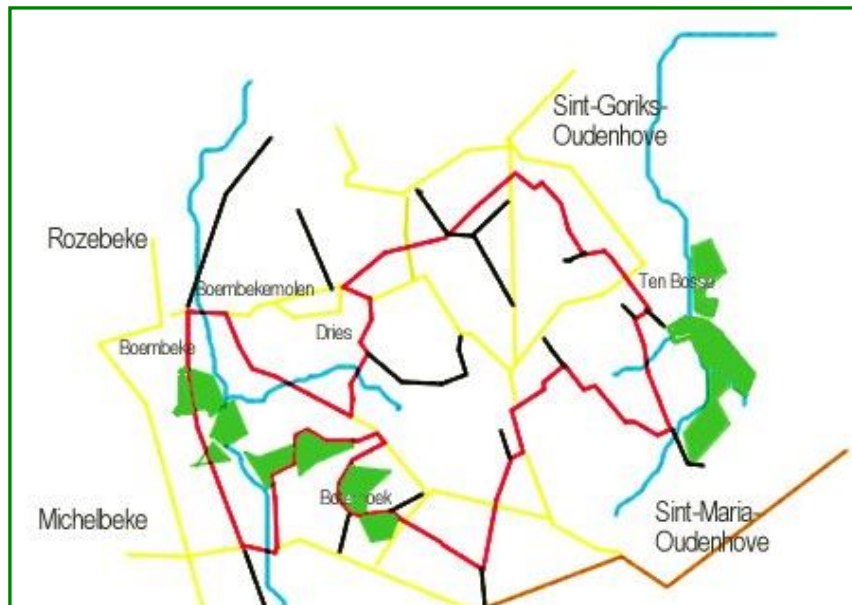
Familiegroepen in de Zwalmstreek en het Land van Aalst

In de periode tussen 1600 en 1650 ontdekten we met elkaar verwante families in de dorpjes: Scheldewindeke (bij Oosterzele), Hundelgem, Oombergen (bij Zottegem) en Balem. Omstreeks 1637 vestigden onze molenaarsfamilies zich ook te *Nu Cappelle* (= Nieuwerkerken bij Aalst). Vóór het jaar 1600 – gefocust op de penningkohieren 1571-1577 – waren ze nog niet in het Aalsterse toegekomen...

Afgebeeld is het nog bestaand molenhuis uit 1855, dat destijds vlakbij de Nieuwerkerkse oude houten standaardwindmolen werd gebouwd. Later werd het molenhuis nog door Nederlanders verbouwd! De toenmalige molenaar, Bernardus Van Landuyt, had in dat jaar toestemming gevraagd, om op het erf van zijn boerderij aan de Molenstraat, perceel C328, een korenstoommolen te mogen bouwen. Op 13 februari van datzelfde jaar gaf het College van Burgemeester en Schepenen advies en tenslotte volgde op 7 april 1855 het akkoord van de Bestendige Deputatie. Molenaar/landbouwer Bernardus Van Landuyt was burgemeester van NwK (1837-1842), hij overleed er,

volgens « Mededelingen van de Heemkundige Kring van Erpe-Mere », op 15 januari 1864. In 1865 volgde zoon Philemon Van Landuyt zijn vader Bernardus op. Hij was gemeenteraadslid en schepen te NwK en stierf er op 4 april 1877.

Zwalmstreek met Boembekemolen..!*Watermolen ter Boembeke..!*

In 1668 werd te Sint-Goriks-Oudenhove de alom bekend staande watermolen de *ter Boembekemeulen* van de dorpsheer van Sint-Maria-Oudenhove geschat (zie het kaartje hierboven).

Opstandige mulder Boembeke..?

Te Oombergen, bij Zottegem, overtrad molenaar **Gillis Boembeke** in het jaar 1648 de zondagsrust. Het kostte wind- en watermolenaar Gillis Boembeke fs Arents de lieve som van 44 guldens en 15 stuivers..!

56

Naamgenoten te Gavere..!

In het dorpje Gavere ontdekten we verschillende naamgenoten: Jacobus Bombeeck, geboren op donderdag 27 juli 1628. Voorts de doopakten van Franciscus Bombeeck, gedoopt op vrijdag 28 mei 1649; Joannes Bombeeck, gedoopt op tweede kerstdag, 26 december 1651; Joannes Bombeeck, gedoopt op dinsdag 8 december 1654 en nog Judocus Bombeeck, gedoopt op vrijdag 28 november 1659.

Burgemeesters Bombeke..!

Het baljuwschap, indertijd de hoogste bestuursfunctie, werd bekleed door ene **Jan Bombeke**, in de dorpjes Maarke-Kerkem (in 1674-1677), Kerkhove (in 16..?) en Pamel (in 1692-1695). In het dorpje Munkzwalm was ene **Jan Bombeke** in functie als meier (= een soort van burgemeester) in 1688-1689.

Verdwenen weduwe Bombeeck..?

Te Aalst betaalde op 2 mei 1668 de **weduwe Bombeeck** 5 schellingen, 6 grooten en 6 deniers aan *huysgheld*, voor haar woning op de Hoogstraat. Haar burens waren Jan de Leeuw (woning in pacht van de heer Adriaen Lenaert) en Adriaen Boddevijn. Het jaar daarop in mei was de weduwe (*Vidua Bombeeck*) 'verdwenen'... In haar plaats werd toen de heer Alexander Lenaert vermeld.

Verzoekschrift van mulder David Boenbeke uit Denderhoutem..!

Molenaar **David Boenbeke** (° Oombergen 04.01.1631 - † Denderhoutem 18.02.1683), zoon van **Gillis Boenbeke** en diens vrouw **Josina Plahier**, vroeg samen met mulder Gillis Van Den Steene aan Karel II om kwijtschelding te bekomen van renten omdat ze enorme schade hebben geleden door de legers, anno 1670.

[De Grauwe J. - De bewoners van de Gentse Kartuize Koningsdal, in het tijdschrift Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent. Nieuwe reeks 1999 dl III blz. 158]

[SAAB - Stadsrekening A no 369 f 44v 1580-1581]

[RAGB - Inventaris no 27 Prijzen en pachtbrieven v/d windmolen van Oombergen 1594-1739]

[RARB - Inventaris Oud Archief v/h LvZ, f 4639]

[De Brouwer J. - De kerkelijke rechtspraak en haar evolutie in de bisdommen Antwerpen, Gent en Mechelen tussen 1570 en 1795 Tiel 1971/72 2 dl]

[DBAE/Bw - A/LvA dd 07.04.1998 en dd 09.03.1998]

[Archief Godshuizen Middelburg 1343-1812 - lootjesboeken gasthuis 1584-1812]

[RAGB - Raad van Vlaanderen f 16376/17104/19687/25051/25128/29534]

[SAAB/OA/RvH - Huisgeldenboek 1668 (nieuwe nummers) f 494 en f 495]

[RABB - Land van Rotselaar, de vierscharen, militaire lasten no 1161]

[pas - 04.10.2002]

***Bekende pachters en eigenaars van de molens te Oombergen
in Oost-Vlaanderen***

Pachters en eigenaars van de korenwindmolen

1408 – oprichting
 1462 – Boudewijn Schalcx
 1552 – Jan Stevins
 1571 – Mattheüs van Lierde
 1593 – Jan van Lierde
 1612 – **Geraard BOENBEKE fs Gillis (?)**
 1636 – **Gillis BOENBEKE fs Arents**
 1665 – Joos Bettens fs Hubrechts
 voor 1692 – Andries van den Berghe
 1711 – Lieven Bettens fs Joos
 1723 – Guillaeme van Doorsele
 1732 – François van den Berghe fs Andries
 1735 – Judocus van Aelbrouck fs Jans
 1739 – Joannes Coorde fs Andries
 1743 – Adriaan Vekeman
 1745 – Joannes Huyghe fs Judocus
 1755 – François Huyghe fs Pieters
 tot 1825 – Joannes Jozefus Schollaert
 1839 – Bernardus de Bruyker
 1867 – Serafien de Corte
 1876 – Engelbert van de Putte
 1909 – Camiel van de Putte
 1911 – 20 mei de houten molen brandt af
 1912 – heropbouw in steen
 1940 – Karel Jozef de Cang
 1950 – de molen wordt ontmanteld

Pachters van de watermolen en het stampkot te Cotthem

1520 – eerste vermelding
 1636 – **Gillis BOENBEKE fs Arents**
 (watermolen nieuw opgericht)
 1650 – is graan- en oliemolen
 1666 – Joos Bettens fs Hubrechts
 voor 1692 – Andries van den Berghe
 1711 – Lieven Bettens fs Joos
 1732 – François van den Berghe fs Andries
 1739 – Marinus van de Velde
 1824 – de watermolen is al jaren ongebruikt

Familiewetenswaardigheden uit de 16de en de 17de eeuw...

Monnik Joannes Bombeke..!

Een zekere voor ons nog onbekende **Joannes Bombeke**, stierf op 30 juni 1561 als monnik in het Kartuizerklooster Koningsdal te Gent (gelegen in Oost-Vlaanderen). Als monnik werd hij er al in het jaar 1554 vermeld.

Baljuw Lieven van Boenbeke..!

Lieven Boenbeke stond genoteerd als zijnde baljuw van de heerlijkheid van *munix* zwalmen in het 3de kwart van de 16de eeuw te Gent, in het inventarisstuk 20 van het fonds Bisdom no 11.307.

Gevangene Arent Bombeke anno 1581..!

In een 16de-eeuwse stadsrekening van Aalst, gedateerd vanaf 1 mei 1580 t/m 30 april 1581, onder de rubriek “*andere diversche costen*” valt het volgende te lezen:

„Bij ordonnan(tie) van scepen(en) in daete alsvooren (= 29 april 1581) es betaelt Nicolaes Ghijsbrechts weert int Schaeck over zeker v(er) teerde costen alhier gebeurt en(de) bij hem gedoocht aende lieutenant en(de) alpher (= vlagdrager) vanden albernoysen (= Albanezen) alh(ier) in garnisoen ligghende ende dat ter causen ende omme in vanghenisse ghedeteneert hebbene een(en) **Arent Bombeke** de so(mm)je van 32 ponden parisiss..

(De stad Aalst, met zijn praterijen, was toen door de Spanjaarden bezet en de Albanezen waren bij hen in dienst als huursoldaten. *Int Schaeck* of *Het Schaeck* in de Nieuwstraat was de voornaamste én tevens de belangrijkste herberg, logement en hostelry van de stad en bestond al in het jaar 1380.)

Lantsjongen Adreaen Boenbeke uit Beerlegheem....!

Volgens de lootjesboeken van het Gasthuis van Middelburg werd op zondag 15 april 1584 te Middelburg als patient in het Gasthuis aldaar opgenomen lantsjongen **Adreaen Boenbeke** afkomstig van Beerlegheem.

Gheeraerd Boenbeke pachter vanden wintmeulen....!

In het dorpje Oombergen werd op vrijdag 7 september 1612 de houten staakwindkorenmolen geschat. Deze prijzij vond plaats: „Ten versoucke van Jonckheer Charles Damman, heer van Oomberghen ter eendere sijde ende **Gheeraerd Boenbeke**, pachter vanden windt coorenmeulen ter andere... De prijzij-meesters zijn de molenmakers Gillis en Jan van Lierde. Zij hielden „*visitatie van al het draeiende werck twelck den voorseijden mulder tot zijn ancommen anveerd*” ende bevonden in prijse werdich zo hier naer volght: vij sep (tem ber) xvitwaelve...

Aangehecht was de prijzij van de windmolen van Oombergen van mulder Joannes Van Lierde, molenaar te Oombergen, bij „*voorwaerde*... (= pachtcontract) van 10 april 1593 als afgaande pachter.

† Windmolenpachter **Gheeraerd Boenbeke** is vóór het jaar 1635 overleden. Hij was gehuwd vóór 1609 met muldersvrouw **Livina Ysenbart**. Van hen zijn ons bekend de kinderen:

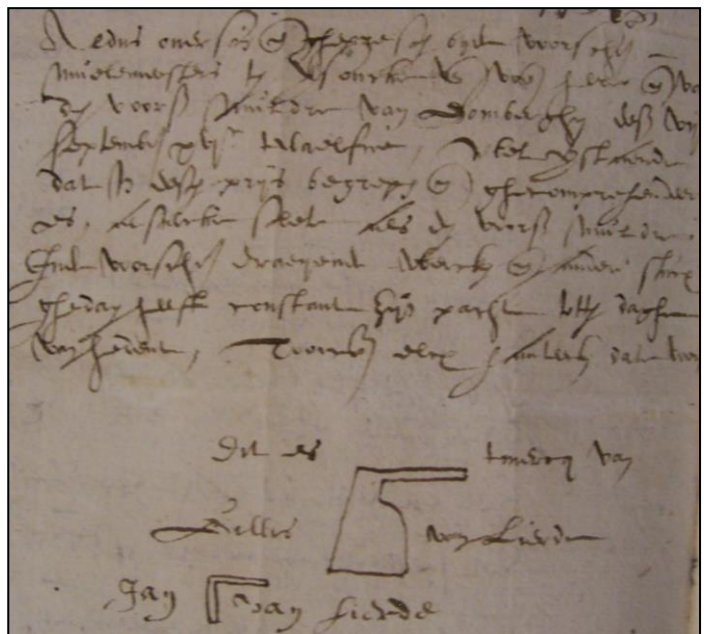
Egidius (° O 1609),

Petronella (° O 1614) en

Richardes (° O 1617).

Wie zijn ouders waren weten we nog niet. Mogelijk was hij de zoon van maelder **Rijckaert Boenbeke** en vrouw **Josine Smeyers**, molenaars te Strijpen of een zoon van **Gillis Boenbeke**).

(O = Oombergen nabij Zottegem)

Familie wetenswaardigheden uit de 18de en de 19de eeuw

Brouwerij Bombeke..!

Te Wetteren woonden in die tijd verschillende families Bombeeck, zij waren er ingeburgerd einde 17de eeuw en hebben heden nog wat nageslacht in de regio. Omstreeks 1800 trouwde aldaar **Augustinus Bombeke** met **Coleta Broeckaert**. Uit dit echtpaar werd te Wetteren op donderdag 4 augustus 1811 een zoon geboren, die **Dominicus** werd genoemd. Hij werd later brouwer (*Bombeke-Bieren*) en huwde te Lebbeke op maandag 11 oktober 1847 met **Maria Francisca Neerincx**, die te Lebbeke geboren was op 2 september 1813, als dochter van Guillelmus Neerincx.

Molenaar Jan Bombeke..!

Te Gent werd op 23 mei 1710 molenaar **Joannes (Jan) Bombeke** door de Alexianen of Schokkebroeders in de parochie van Sint-Michiël begraven. Jan woonde in Gent *bij de Bogaerde* (nu de Zandpoortstraat). Joannes fs Arents, was op **10 november 1689** in de parochie van Sint-Michiels-Zuid getrouwd met molenaarsvrouw **Maria Van de Waele**; getuigen waren Petrus Van de Waele en Petrus Van de Velde. In de Gentse registers van de schepenen van **Ghedeele der Stadt van Ghendt** van 8 januari 1716 verschenen, omwille van de drie minderjarige wezen Bombeke, de weduwe Bombeke en molenaar Jan Braet...

Getuige Judocus Bombecke..!

Deze (voor ons nog onbekende) naamgenoot, vonden we in de WP van Aalst in de 18de eeuw:

Aelst 21 juni 1732

Aelst 19 augustus 1732

• *Eerwaarde Pater Joannes Franciscus Nyssens, presbyter en ongeprofeste religieus in de Sociëteit Jesu, schenkt voor notaris Martinus Debbaut in Gent bij donatie inter vivos, met toestemming van Pater Provinciaal Joannes Janssens, een rente van 2 pond grooten 's jaars aan zijn zuster Marie Sabiene Nyssens, geestelijke dochter. Deze rente loopt ten laste van Jan Dhane, inwoner van Aalst, en was op 3 juli 1475 bezet op het Goed te Pypenbeke, gelegen 'ontrent' Aalst. De comparant schenkt aan zijn zuster ook nog een rente van 20 schelling grooten 's jaars ten laste van Peeter Dossche (die gehuwd was met de dochter van Remy Cartyn), bezet in Dikkelvenne. Als getuige voor de notaris in Gent treedt bij de passering **Judocus Bombecke** op..!*

59

Hiernaast zien we het stadhuis van Geraardsbergen uit de 15de eeuw. Deze stad ligt aan de provinciegrens met Belgisch-Brabant en Henegouwen, aan de rivier de Dender op de helling van de Oudenberg. Sinds 1330 deelde Geraardsbergen met Aalst de rang van hoofdplaats van het oude Graafschap Aalst.

Het *Land van Aelst* was een kasselrij die wel 172 gemeentes omvatte. Alle **buitenpoorters** die genoteerd staan, zijn of **buitenpoorters** van de aloude **Stede van Aelst**, of **buitenpoorters der Stadt Geeraerdsberghe**.

Familieheld Pieter Bombee(c)k..!

Jawel, we hebben een echte **held** in onze familie..! Op de Rijksuniversiteit van Gent ontdekten we in een bundel met handschriften het *Signalement en Annotacie raekende eenen Soldaet*. Deze soldaat bleek een zekere **Pieter Bombeek** te zijn, die geboren was in het dorpje Woubrechtgem (eertijds *canton van Herzele, district van Aelst*) op 10 maart 1786 (?), als een zoon van Joannes Baptista Bombeeck en diens vrouw Joanna de Leeuw. Pieter Bombeek werd in 1815 als volgt beschreven: *'Pieter Bombeek, Sergeant, groot 1 el 6 palm 7 duimen en 4 strepen; aenzigt oval, voorhoofd gewoon, oogen bruijn, neus gewoon, mond middelmaetig, kin rond, haer en wenkbrauwen bruijn'* (zie blz. 60). (Soldaat Pieter Bombeek had in 1817 te Woubrechtgem op "Het Achterdorp" nog drie stukjes land in eigendom van respectievelijk 3 are/10 centiare, 11 are/10 centiare en 9 are/70 centiare groot.)

[DBAE/Bw - dd 09.03.1998]

[SAGB - begraafboeken Alexianen LXVIII no 21 f 56v en huwelijken 1654-1796]

[27 - anno 1732 rg no 1390 f 305]

[SAGB - reeks 33 reg. 79 dd 08.01.1716]

[RUGB - Varia Genealogieën no 729 Afdeling Handschriften Vol III Bombeek Pieter f 74-78]

[Bw - G.L. Souffreau dd 07.05.2005]

In 1802, op ongeveer 16-jarige leeftijd, was hij als *soldaet* voor twee jaar vrijwillig in *Franschen Dienst* gegaan bij het 112ste regiment van Ligne. Op 6 februari 1804 werd hij *kaporael* en op 15 april 1804 sergeant. Hij nam deel aan de veldtochten in 1806 op het eiland Dora, in 1807 bij Point de Graaf, in 1808 bij “Bordeau langs de zee”, in 1809 te Oostenrijk, in 1810 en 1811 te *toskanen*, in 1812 en 1813 in *prijssen* en in 1814 in *vrangkrijk* (sic!). Op 29 april 1813 was Pieter als ‘..eersten op den wal geweest in het stormenderhand innemen van Meissenbourg, de poorten geopend en drij stukken kanon uijt de vijands handen genomen met vier andere soldaeten, in de Bataille van Bautzen 22 meije 1813, een stuk kanon genomen daer voor benoemd tot ridder van het Legion van eer den 21sten junij 1813 gekwetst door twee geweer kogels in het linker been, 23 augustus 1813 in de Bataille van Colberg, op nieuw erkend als ridder van het Legion van eer door Z.A.C.M, ondt. a' 380 serie 1. den 15 november 1817.

de autorisatie tot het dragen der zelve bekomen den 20 junij 1817...’ (sic!).

(In de marge van de akte staat gecopieert uijt den registre matricule door den Général Lacoste geschreven.)

Signalement en Annotatie raekende eenen Soldaet.

gecopieert uijt den registre matricule door den Général Lacoste

Pieter Bombeeck Sergeant groot een el 6 palm 7 duymen 4 strepen aenzigt oval voorhoofd gewoon oogen bruyn neus gewoon mond middel- = machtig kin rond haer en wenkbrau- = wen bruyn zoon van Jaan Baptiste en van Joanna de Leeuw geboren te Woubrechtegem den 10 maerte 1788 (canton van Herzele) Distriet van Oels den 18 july 1815 overgenomen van de Generaale werving had zich aldaer gean- = gageert als Sergeant voor den tyd van 6 jaren den 13 x^{ten} 1814, den 19ten 1802 ge- = angageert voor 2 jaren, in Franschen Dienst by het 112ste regiment van Ligne als Soldaet; 6 february 1804 Kaporael 15 april 1804 Sergeant 26 april 1809 met pasport 20 juny 1814 vrijwillig geangageert by de Generaale werving te Brussel als Sergeant. 13 x^{ten} 1814

60

In de “Gezinsreconstructies aangaande Woubrechtegem” vonden we soldaat Pieter met zijn ouders terug. Zijn geboortedatum staat er op 9 maart 1785 genoteerd. Zijn vader Joannes Baptista Bombeeck en zijn moeder Joanna De Leeuw, overleden er binnen twee dagen, respectievelijk op 20 september en op 22 september 1794. Vader Joannes Baptista was eerder weduwnaar van Adriana de Winter († 1780) uit Aaigem, waarbij hij vijf kinderen kreeg. Op donderdag 31 oktober 1816 huwde Pieter als **Petrus BOMBEECK** te Maastricht (= hoofdstad Nederlands-Limburg) met **Anna Coleta DE LOOSE** uit Zele (Oost-Vlaanderen) aldaar geboren op 22 maart 1792 als dochter van wagenmaker Ignatius De Loose en Isabella Theresia De Kimpe. Het gezin, waarvan Anna Coleta de jongste was, woonde er op de wijk Zandberg. Bij dit huwelijk werd het kind **Petrus Josephus Franciscus BOMBECK** (!) geboren te Maastricht op woensdag 31 januari 1816, gewettigd. Deze is op 27 september 1843 (akte no 140) in Mechelen gehuwd met **Anna Maria Pallemmaerts**, dochter van Jacobus en Maria Daems en is er overleden op 5 november 1889 (73 jaar oud). De familie was naar Mechelen bij Antwerpen verhuisd waar ex-soldaat Pieter werk had gevonden als **portier bij het spoorwegarsenaal**. Hij overleed te Mechelen op 18 juli 1848 (63 jaar oud) en zijn vrouw overleed er op 24 januari 1859 (66 jaar oud).

[Gezinsreconstructies Woubrechtegem - Robert Lievens 1997]

[Rijksarchief Maastricht toegangsnummer 12059, inventarisstuk 162]

[Stadsarchief Mechelen B.S. overlijdens jaar 1848 akte no 577, jaar 1859 akte no 62, jaar 1889 akte no 1154]

Op heden den ~~in~~ ⁱⁿ ~~der~~ ^{der} ~~acht~~ ^{acht} ~~honderd~~ ^{honderd} ~~zestien~~ ^{zestien},
centveertig ^{en} ~~zestien~~ ^{zestien} ~~honderd~~ ^{honderd} ~~zestien~~ ^{zestien},
centveertig ^{en} ~~zestien~~ ^{zestien} ~~honderd~~ ^{honderd} ~~zestien~~ ^{zestien},
van den Burgerlyken Staat der Stad Maastricht, gecompareerd
Pieter Bombeeck, sergeant by het Bataillon infanterie nationale, militie nr. 145,
oud een en dertig jaaren, geboren te Moubrechtgen, provincie oost vlaanderen,
den negenden Maart, duizend zeven honderd vyf en twintig,
in gansden van beroep, woonachtig te Maastricht,
meerderejarige zoon van Jan baptist Bombeeck en joanna De Sijne,
beide overleden in voormeld Moubrechtgen, de eerstgenomde den een en
twintigsten september negentien honderd vier en negentig, de tweede
den twee en twintigsten september van het zelfde jaar, gezide compa-
rant ten degen geantwoord door de Raad van administratie no. 145
afdeling infanterie by welke gegeven te Maastricht den zevenden
september jongstaen; ten eenre:

Ter andere zyde Anna Coleta De Soose, Longes beroep,
oud vier en twintig jaaren, geboren te Lef, Provincie oost vlaanderen,
den twee en twintigsten maart, duizend zeven honderd twee en negentig,
woonachtig te Maastricht,
dochter van Ignatius De Soose en Isabella Theresia De Kimppe
beide overleden te Lef voormeld, de eerstgenomde den seven
en twintigsten april duizend acht honderd negen, de tweede
den achtste november twaalfde jaar der Franse
Republiek.

Dewelke ons gerequireerd hebben om overtegaan tot het voltrekken
van het Huwelyk, by hun besloten, en waar af de publicatien van de
pui van het Raadhuis alhier, overeenkomstig de Wet, met tusschen-
tyd van agt dagen, geschiedt zyn, de eerste den twintigsten en
de tweede den seven en twintigsten dezer maand.

Geene inspraak op dit Huwelyk ter onzer kennis gebragt zynde,
regt doende op hunne requisitie, en naar, volgens de Wet, voorlezing
gedaan te hebben, 1.º van de proclamatie alhier geschied; 2.º van
het doop Extract van den bruidegom; 3.º van het Dood Extract
van den vader van den bruidegom; 4.º van het Dood Extract
van de moeder van den bruidegom; 5.º van de autentieke
voorvraaghaal; 6.º van het doop Extract van de bruid;
7.º van het Dood Extract van den vader van de bruid;
8.º van het Dood Extract van de moeder van de bruid;
(De contractanten onder een verklaard hebbende
benevens de hiernamende getuigen, dat hunne respectieve

Groot-ouders van vader en moeder Lys overleden zyn

En eindelyk van het 6 kapittel, van het civiele Wetboek, inhoudende de regten en wederzydsche pligten der Egtelieden, alles in behoorlyke forme.

Hebben de voornoemde Bruidegom en Bruid, hier tegenwoordig, verklaard in Huwelyk te nemen den eenen Anna Jolitta

De Wode, Pieter Bombeek.

de andere Leticia Bombeek.

Mits welke wy Burgemeester, Amptenaar van den Burgerlyken Staat, verklaren, in name der Wet, dat de voornoemde Contractanten door het Huwelyk vereenigd zyn. In Gestens hebben wy gelyke Egtgenoten te kennen gegeven, dat van hun en hun geboren is, ingetrouwen op de Register van den burgerlyken Staat zyn. Had, in dat een en voertigste jaare van het lopende Jaar, onder de voornamen van Pieter Jodocus Jansz en Leticia Bombeek, per welke by middel zagen verklaren te wettigen.

In presentie van Jan Lausberg, Sergeant oud drie en dertig jaaren; van Hendrik Moerkelbargh, Sergeant, oud twee en dertig jaaren; van Jodocus Lavalaye, Sergeant, oud vier en twintig jaaren; en van Johannes Andries Lavalaye, Koopman, oud een en twintig jaaren. De eerste in dienst by het 43^e en de andere by het 45^e Bataillon infanterie nationale militie alle in garmen brenen zyn. Het is mocht bleefverwanten noch verwanten van de Egtgenoten.

Van allen 't welk wy voorhandig Huwelyks-Acte opgesteld hebben, en naar voorafgaande lezing aan de Comparanten en getuigen, hebben zy met ons geteekend, uitgenomen de bruid die verklaard heeft niet te kunnen schrijven.

Aldus gedaan ten Raadhuse, te Maastricht, op jaar en dag als boven.

Bombeek

[Handwritten signatures of witnesses]

[Handwritten signature of the Mayor]

De Burgemeester voornoemd,

[Handwritten signature of the Mayor]

In **1803** (destijds de jaren XI en XII v/d Franse Republiek) verschenen in de 'Gazette van Gend' een vierentwintigtal molenadvertenties, in verband met verkoop of verhuur van wind-, water- of rosmolens. Het ging vooral om molens in de provincie Oost-Vlaanderen (indertijd het Schelde-departement).

Van deze molens werden er een zevental met naam vernoemd, waaronder de toen al honderden jaren oude BOEMBEKE-MOLEN in de Zwalmvallei, welke opgericht was aan de Boembekestraat naast de Zwalmbeek en Boembeek nabij Michelbeke:

Verkoop, door notaris Roosens te Michelbeke, van eenen vermaerden en wel gekalandeerden Koorn-water-molen, vanouds genaemd den

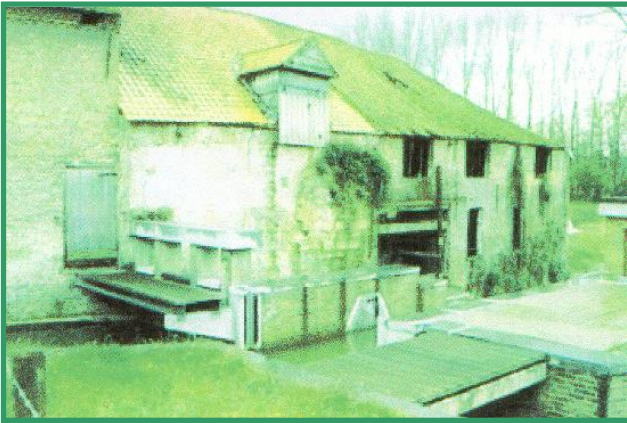
WATER-MOLEN TE BOMBEKE

Het verroest maalwerk.

gelegen binnen Michelbeke op de Zwalm, ongeveer een uur van Zottegem en Nederbrakel. Vrij op 1 mei 1804. (sic!)

Deze Boembekemolen, een korenwatermolen met een 19de-eeuws metalen bovenslagrad, te Bombeke op de Zwalm, was er opgericht vóór **1544** en bestaat nog, maar is in de loop der jaren sterk vervallen. De oude stenen watermolen, waar eens onze verste voorouders op maalden, ligt er nu totaal verlaten en geheel onbeschermd bij (volgens Dr. Paul Huys uit Drongen, wordt de niet-beschermd en verlaten molen nu zwaar belast als leegstaand gebouw, zodat totale afbraak dreigt, zie de molen hieronder).

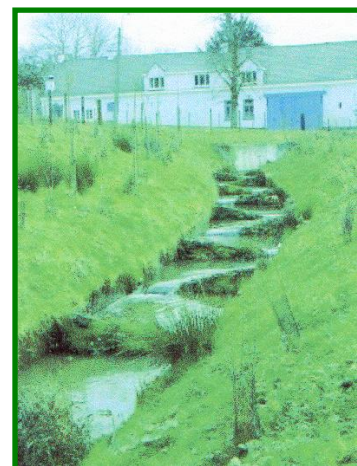
Al in **1396** verbleef buitenpoorter en *maeler* Matthijs van der Boenbeken al te *Mighelbeke*. Misschien zat Matthijs of een van zijn kinderen of een van zijn latere nakomelingen wel als korenwatermolenaar op deze oude Boembeke-molen ofwel Bombekemolen, dewelke toen waarschijnlijk behoorde tot 'onze' familiebezittingen. Vroeger (sd) werd de watermolen verpacht voor 9 mud koren per jaar. Rond **1571** waren *de grave van Egmont* de moleneigenaars en deze verpachtte toen de *watermeulene* jaarlijks voor de som van 181 ponden Parisis. Anno **1624** stond de watermolen als **Muelen te Boenbeke** op het plan van Anthon Sanderus vermeld. In de rijksarchieven van

Gent, Mons en Ronse ontdekten we, o.a. in het 'Fonds Land van Zottegem':

- anno 1388 - *arnolt vander boenbeke(n bewoner) te Sotteghem en op dbroukeruelt upden wech naer roosbecque.*
- anno 1550 - *jan(n)e va(n) der boenbeke(n); op eenen mersch ter boenbeken; up tveldeken aenden mulen te boenbeque en anno 1571/1572 Ter boenbeken en anno 1577 te boenbeque...*
- anno 1577- *jn dmueleveldeken te boenbeke boue(n) de muelen te Sint-Gooricx-Oudenhove.*
- anno 1593 - *Rijckaert Boonbeque (fs Gheeraerds) met erfgronden te Sint-Gooricx-Oudenhove;*
- anno 1597 - *bij de watermolen den boenbeque (Michelbeeke), Sint-Goricx-Oudenhove;*
- anno 1597 - *Frans Ghijs & Martine Boonbeque (fa Claeys fs Jan).*
- anno 1624 - *anden gansen Driesch byder muelen te boenbeke...*

Nog in **1675**: In de gemeente Hundelgem (Schepenbank) vonden we een processtuk over Joos Boembeke als voogd van zijn kind dat hij verwekt had met vrouw Joanna De Clercq, versus Joos De Groote, die de moederlijke voogd van het kind was.

[20/19 - jrg 28 no 2 (april-juni 2000) XXVIII 91 t/m 94;
uit de Gazette van Gend 1017 cfr. supra. Boembekemolen kad. A 384]
[SAGB - Fonds Penningkohieren Michelbeke 1571 267, 22r/21r, 28v; microfilm no 174]
[RAMB - familie de Roisin, 319, 4r]
[RARB - Fonds LvZ no 204, 44v; 745506, f 337, f 423 en f 453
en Archief Hundelgem Schepenbank no 89/456]
[RAGB - Nieuwenbosse, 8, 11r, 15v, 69v en Fonds kaarten & Plans ,2525, 46r]
[20 - foto's (sd) Geert Mareels, Jean-Paul Vingerhoed en Jan François]

De in 1994 aangelegde vistrap.

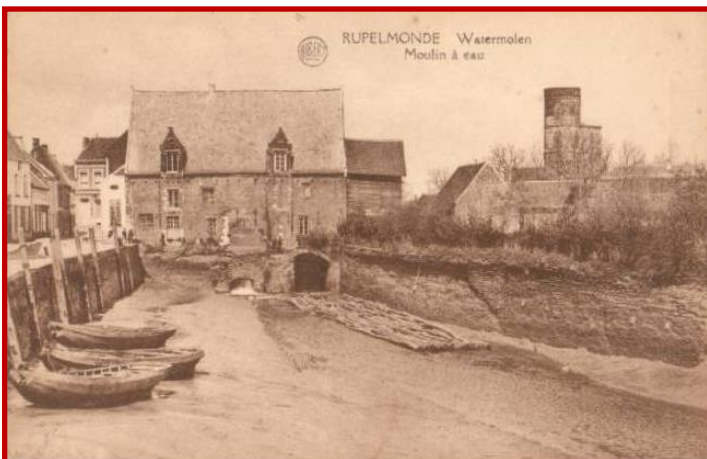
MEN LAET EENEN
Ieghelicken weten van weghen
Zyne Koninghlicke Majesteyt, dat-men
den elfften der loopender Maendt van
Iunius zefthien hondert zes-en-veertigh
wesende Maendagh voor alle Man pub-
lyckelick, den meest biedende den nae-
ften, op het Stadt-huys der Stede van
Aelst ten thien uren voor noene ver-
pachten sal de VVater-meulens, Zyne
Majesteyt aldaer competerende, voor
den tydt, termyn, ende conditien als dan
aldaer te verhaelen.

Elck seggh'et den anderen voort

Te Ghendt: By Ian vanden Kerchoue. Anno 1646.

(†) Op 2 Augustus 1675 vond hier, te Rupelmonde, de lijkschouwing plaats van Jan Anthony d'Ha(e)ne fs Jan, die in het riviertje de Rupel verdronken was...

Graaf Philips de Goede (!) liet hier, in **1452**, de stad Rupelmonde en haar ganse omgeving platbranden. En toch nog dienden de arme inwoners hun deel af te dragen voor de belastingen, waarmee de graven van Vlaanderen het alreeds uitgeputte land bezwaarden...

Afbeelding van een plakbrief waarin de verpachting van de grafelijke watermolens van Aalst wordt aangekondigd op maandag 11 juni **1646** aan de meestbiedende op het

Stadt-huys der Stede van Aelst ten thien uren voor noene...

Tijdens de tweede helft van de 17de eeuw werden de verpachtingen van verschillende grafelijke goederen te Aalst in een plakbrief gecombineerd met grafelijke pachtgoederen vanuit onder andere Dendermonde en Rupelmonde. Deze aankondigingsbrief uit **1664** werd toen door de weduwe van Jan vanden Kerchoue gedrukt. Onze watermolenpachter **Carolus of Charles Bombeeck** werd toen de nieuwe aankomende pachter én zulks voor een termijn van drie of wellicht toch vier (?) aaneengesloten jaren.

[20 - XXV 137 jrg 1997 3]

[ARAB/Rk - Aquits de Lille portefeuille no 1323]

Een jaar vóór de Gentse plakbrief uit 1646, in 1645, hadden de Fransen opnieuw de Zuidelijke Nederlanden overrompeld. De vreemde troepen bezetten Fort Mardijk, de Kasselberg, Broekburg en Bethune, spoedig gevolgd door Armentiers, Komen, Waasten en Menen. In augustus **1645** waren Franse legerhordes het kanaal Gent-Brugge overgestoken en werd heel Vlaanderen in minder dan twee maanden onderworpen.

Spaanse getijde watermolen van Rupelmonde in Oost-Vlaanderen.

[RABB - Fonds Rupelmonde lijkschouwingen bundel 885 no 1 en Flandria Illustrata vanaf 1641]